

کتاب‌های متضمن مباحث بریل

پریسا عالم‌زاده^۱

ممکن است سلامت چشم را تهدید کنند آشنا می‌شود. کتاب در ادامه، تحول و رشد کودکان مبتلا به نابینایی و کم‌بینایی را از لحاظ شناختی، زبانی، عاطفی - اجتماعی و مهارت‌های حرکتی موشکافانه بررسی می‌کند و نمودار رشد و تحول آنها را با سایر همسالانشان به مقایسه می‌گذارد. نویسندگان در بخش دیگری از کتاب، نقش موسیقی، ورزش، بازی و تعامل با همسالان را بر تحول رفتاری نابینایان بررسی می‌کنند. راهنمای آموزش خط بریل، علائم و نشانه‌های خط بریل انگلیسی، نگارش بریل در ریاضیات، علائم تکمیلی، علائم کوتاه نویسی کلمه‌ها و حروف ترکیبی، نگارش بریل در عربی، علائم و نشانه‌های موسیقی در خط بریل، علائم و نشانه‌های واحدهای اندازه‌گیری بین المللی و علائم هندسه در بخش دیگری از کتاب جمع‌آوری شده که می‌تواند برای آموزگاران، مربیان و تمام کسانی که به نوعی به آموزش نابینایان اشتغال دارند، سودمند باشد. در پایان کتاب، مشاهیر و نوابغ نابینای ایران و جهان، در قالب زندگی نامه مختصری معرفی شده‌اند که مطالعه آن می‌تواند نقطه امید و انگیزه‌ای برای حرکت و تلاش نابینایان باشد و افق روشنی را در برابر دید خانواده‌های آن‌ها قرار دهد. در صفحات پایانی کتاب قانون عصای سفید و پیشینه آن با هدف اطلاع‌رسانی به نابینایان چاپ شده است. فهرستی از مؤسسه‌ها، سازمان‌ها و مراکز ارائه خدمات به نابینایان و کم‌بینایان که در تهران فعالیت می‌کنند با ذکر نشانی و شماره تلفن در پایان کتاب به چاپ رسیده است.

آموزش و پرورش نابینایان، کتابی در بررسی مسائل تعلیم و تربیت و مشکلات آن.

عذرا دبیری اصفهانی برای تجربه‌آموزی از نظام آموزشی نابینایی در کشورهای پیشرفته با تحقیق میدانی این کتاب را تألیف کرده است:

معرفی کتاب‌هایی که یک یا چند فصل آنها درباره بریل است. در اینجا چهار کتاب معرفی می‌شود: آموزش و توانبخشی، کتابی درباره روان‌شناسی، دستورالعمل برای توانبخشی و آموزش نابینایان.

این کتاب توسط محمدرضا نامنی، افسانه حیات روشنایی و فریده ترابی میلانی تألیف شده و با این مشخصات منتشر شده است:

تحول روانی، آموزش و توانبخشی نابینایان، نوشته مرحوم محمدرضا نامنی، افسانه حیات روشنایی، فریده ترابی میلانی، ترجمه به انگلیسی،

اکرم حاج علی‌اکبر؛ ترجمه به عربی، علی زنجانی، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها: سمت، ۱۳۸۱، ۳۹۲ ص.

نویسندگان در صفحات نخستین کتاب به تعریف کلی نابینایی و طبقه‌بندی این معلولیت پرداخته‌اند. شناخت این طبقه‌بندی و آگاهی از ویژگی‌های نابینایانی که در هر بخش از این طبقه بندی قرار می‌گیرند؛ به مربی، آموزگار و افراد خانواده نابینا، کمک می‌کند تا با آگاهی از میزان باقی مانده توانایی فرد نابینا، برای مناسب سازی امکانات، خدمات و فضای آموزش و زندگی او اقدام کنند. فرایند بینایی و علت‌های پدید آمدن معلولیت نابینایی در افراد، در فصل دوم کتاب به تفصیل بررسی شده است. مخاطب با خواندن این بخش از کتاب ساختمان و فیزیک چشم را می‌شناسد، عیوب بینایی از جمله نزدیک بینی، دوربینی، آستیگماتیسم، انحراف و تنبلی را می‌شناسد و با انواع بیماری‌ها، مشکلات و اختلال‌هایی که

۱. کارشناسی ارشد مدیریت و پژوهشگر موضوعات معلولین

آموزش و پرورش دانش آموزان استثنائی با تأکید بر آموزش و پرورش نابینایان در کانادا، عذرا دبیری اصفهانی با همکاری طیبه زندی پور، تهران، آبیژ، ۱۳۸۵، ۱۴۱ ص.

کشورهای پیشرفته نظام جامعی برای نابینایان تأسیس کرده‌اند، مدیریت معلولین در جهان اسلام با اخذ تجارب آنان می‌تواند شالوده‌های مناسبی پی‌ریزی نمایند. این کتاب به نظام آموزش و پرورش استثنائی در کانادا به ویژه برای نابینایان و کم‌بینایان می‌پردازد و شامل چهار بخش است: معرفی ویژگی‌ها و تحولات تاریخی آموزش و پرورش استثنائی؛ آموزش و پرورش نابینایان و کم‌بینایان؛ راهنمایی و مشاوره شغلی و آموزشی آنان؛ سازمان‌ها و نهادهای نابینایی در کانادا؛ اتحادیه نابینایان و خدمات این مرکز به این جامعه در کشورهای مختلف. معلولین مسلمان ساکن کانادا نیز مورد توجه قرار گرفته و آموزش و پرورش آنان بررسی شده است.

آموزش گام به گام کودک نابینا - ناشنوا، کتابی درباره آموزش و پرورش کودکان فاقد شنوایی و بینایی.

یونس لطفی از کارشناسان معلولین و معلولیت، تجربیات چندین ساله و پس از مطالعات بسیار این اثر را تألیف کرده است:

آموزش گام به گام کودکان نابینا - ناشنوا، با همکاری اکرم حاج علی‌اکبر، سعیده مهرکیان و سیروان شیخی، تهران، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، ۱۳۸۲.

آموزش و پرورش کودکان نابینا و ناشنوا در ابعاد مختلف نسبت به تعلیم و تربیت کودکان معمولی و عادی متفاوت است. نویسندگان تلاش کرده‌اند نخست تفاوت‌ها را بیان کنند و نظام جامعی را پی‌ریزی نمایند. همچنین وظایف والدین و معلم و مدیریت مدرسه را در این زمینه تبیین کرده است.

آموزش مهارت‌های ضروری، کتابی در روش ارتقای مهارت و کارایی فردی و اجتماعی روشندان.

ماری سوالو رز از متخصصان امور معلولین به ویژه توانبخشی نابینایان این کتاب را برای انتقال تجارب به مدیران آموزشی و توانبخشی نابینایان تألیف کرده تا آنان بتوانند مستقلاً کارهای روزمره را اجرا کرده و اتکای آنان به دیگران کمتر شود. این کتاب در ایران ترجمه و با مشخصات زیر منتشر شد:

چگونه زندگی‌مان را شکوفا کنیم؟ آموزش مهارت‌های لازم برای افراد کم‌بینا و نابینا، ترجمه و تألیف شکوفا آروسته و سایه

سمنانیان، تهران، زرین و سیمین، ۱۳۸۸، ۹۵ ص.

کودکان بینا مهارت‌های مختلف را از طریق شنیداری و دیداری از محیط اطراف خود می‌آموزند، اما کودکان نابینا محدودیت دارند، زیرا قابلیت دیدن ندارند و این امر بر روی یادگیری آنها تأثیر می‌گذارد. از اینرو آموزش‌های مهارت‌های لازم برای افراد نابینا یا کم‌بینا باید به گونه‌ای ارائه شود که وابسته به دیگران نشوند و کارهای روزمره زندگی خود را به تنهایی انجام دهند و از خود آزادی عمل داشته باشند. بسیاری از مهارت‌ها از آغاز، آموزش داده می‌شود، مانند مهارت‌های خواندن، لباس پوشیدن، استحمام، لمس اجسام و اجرای دیگر عمل‌های روزمره. کتاب حاضر حاوی اطلاعاتی در خصوص نیازهای کودکان نابینا و کم‌بینا، راه‌حل‌ها و خط‌مشی‌هایی برای کمک به این افراد به منظور افزایش مهارت‌هایشان با هدف ایجاد زندگی مستقل برای آنان است. مهارت‌های زندگی روزمره، تعیین موقعیت و حرکت، سرگرمی و فعالیت‌های آموزشی مباحث اصلی کتاب را تشکیل می‌دهند.

بریل مانیتور: قدیمی‌ترین نشریه نابینایان در آمریکا

بریل مانیتور (Braille Monitor)، قدیمی‌ترین نشریه فدراسیون ملی نابینایان آمریکا است. این نشریه با سابقه‌ای ۵۵ ساله از قدیمی‌ترین مجلات ویژه نابینایان است که توسط فدراسیون ملی نابینایان منتشر می‌شود. اولین شماره این نشریه در جولای

۱۹۵۷م به سردبیری جورج کارد منتشر شده است. از ابتدای انتشار تاکنون رویدادها و فعالیتهای فدراسیون ملی نابینایان و نیز مباحث مرتبط با نابینایان در سراسر دنیا را زیر پوشش و اطلاع رسانی قرار داده است. تا حدود زیادی در مقالاتش گرایش به حقوق بشر هست و از حقوق مدنی افراد معلول و به ویژه نابینایان حمایت کند. اشتغال، تعلیم و تربیت، قوانین، توانبخشی نابینایان و دیگر موضوعات اجتماعی به صورت گزارش، تحلیل و خبر در این نشریه مطرح می‌شود. همچنین اخبار نوآوری‌ها و اختراعات مخصوص نابینایان را عرضه میکند. انتشار آن در حال حاضر ادامه دارد. متن کامل مطالب تمامی شماره‌های این مجله در پایگاه اینترنتی فدراسیون ملی نابینایان (NFB) به نشانی (nfb.org) موجود است.